نگاه بیرون

اعتماد حلقه مفقوده مذاکرات هسته‌ای

لیوچانگ . ترجمه: ترمه لواسانی

● برنامه هسته‌ای ایران به‌طور جدی برای دهه‌ها مورد توجه مقامات عالیرتبه غرب بوده است و تمدید هفت‌ماهه مذاکرات بین تهران و قدرت‌های جهانی، این مساله را برای جوامع بین‌الملل یادآور می‌شود که دستیابی به توافق مطلوب دوطرفه بسیار دشوار است.

البته کمبود شجاعت در ادبیات مذاکره‌کنندگان، برای رسیدن به توافق -که تنها راه برون‌رفت از بن‌بست هسته‌ای به نظر می‌رسد- نیز هنوز به‌وضوح احساس می‌شود.

با وجود این، ایران و شش‌قدرت جهانی- آمریکا، انگلستان، فرانسه، روسیه، چین و آلمان- موسوم به گروه ۱+۵، دوبار ضرب‌الاجل را برای رسیدن به یک توافق جامع هسته‌ای از دست داده‌اند. اما آنها مسلما به دستاوردهای عظیمی در مسیر حل مساله هسته‌ای ایران دست پیدا کرده‌اند.

اوباما و روحانی، در سپتامبر ۲۰۱۳ زمانی که روحانی تازه به ریاست‌جمهوری برگزیده شده بود، طی تماس تلفنی راجع به بخشی از مسایل هسته‌ای صحبت کردند. این تماس، یکی از اولین تجربه‌های صحبت مستقیم بین دو رییس‌جمهوری، بعد از بحران گروگانگیری (تسخیر لانه‌جاسوسی) در تهران بوده است.

ایران و شش‌قدرت جهانی، در نوامبر همان سال به توافقی دست پیدا کردند که طی آن تهران غنی‌سازی اورانیوم خود را محدود کرد و در عوض بخشی از تحریم‌ها توسط غرب برداشته شد.

در این ماه‌ها، همکاری ایران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و پاسخگویی به ناظران و بازدیدکنندگان سازمان‌ملل از تاسیسات هسته‌ای ایران شایان توجه بوده است.

البته هنوز دو طرف برای رسیدن به یک توافق جامع هسته‌ای در آینده با دوچالش بزرگ روبه‌رو هستند و اولین چالش، بی‌اعتمادی طولانی‌مدت دوطرف نسبت به یکدیگر است.

حقیقتا مساله هسته‌ای زاده دهه‌ها بی‌اعتمادی بین ایران و آمریکا و غرب است. کشور آمریکا به کمک انگلستان در سال ۱۹۵۳میلادی برای دستیابی به منابع نفتی ایران، کودتایی را طراحی کردند و بعد از برگشت مجدد محمدرضا پهلوی، به‌عنوان حمایت از او به ایران بازگشتند.

پهلوی دوم در انقلاب سال ۱۹۷۹ میلادی ایران سرنگون شد و این دقیقا زمانی بود که تیرگی روابط بین ایران و آمریکا آغاز شد و تا به حال نیز ادامه داشته است.

از این‌رو برای دشمنان دیرینه غیرقابل تصور خواهد بود که در مدت چندماه اعتماد ازدست‌رفته را بازگردانند و کینه قدیمی را کنار بگذارند.

ماه‌های پیش‌رو از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. اکنون هنوز طرفین در مذاکرات به پیشرفت‌های قابل‌توجهی نرسیده‌اند، متعصبان (مخالفان) در ایران، آمریکا و اسراییل می‌توانند با پیش‌کشیدن بی‌اعتمادی‌های گذشته آنها را به تعویق مذاکرات وادار کنند.

چالش دیگر برای مذاکره‌کنندگان، تفاوت فاحش در نقطه نظرشان در مورد مساله غنی‌سازی و تحریم‌هاست.

دولت‌های غربی بر کم‌کردن حجم اورانیوم غنی‌سازی‌شده ایران تاکید دارند و دلیل خود را جلوگیری از تولید سلاح هسته‌ای توسط ایران بیان می‌کنند. اما تهران این ادعا را رد کرده و تاکید دارد که اورانیوم غنی‌سازی‌شده فقط مربوط به مقاصد غیرنظامی است. از سوی دیگر ایران خواستار لغو سریع تحریم‌های اعمال‌شده از سوی غرب است. حال آنکه طرف مقابل به حذف تدریجی تحریم‌ها با توجه به میزان پیشرفت مذاکرات معتقد است.

اگر این چالش‌های پیش‌روی مذاکره‌کنندگان حل نشود، آنها قادر به ادامه مذاکرات نبوده و این به‌نفع هیچ‌یک از دوطرف نیست.

اگر مذاکرات لغو شود، دولت ایران با فشار بیشتر تحریم‌ها روبه‌رو خواهد شد که این امر به اقتصادش ضربه خواهد زد و در این بین شاهد افت جهانی قیمت نفت نیز خواهد بود.

از سوی دیگر برای ایالات‌متحده، میراث دیپلماسی اوباما صدمه جدی خواهد دید و واشنگتن با فضای اشفتگی، ترور و طغیان شدیدتری در خاورمیانه روبه‌رو خواهد شد. جامعه جهانی نیز یک عقبگرد بزرگ در مساله فراگیرشدن انرژی هسته‌ای برای تمام کشورها خواهد داشت.

در مذاکرات بعدی، طرفین باید تلاش زیادی برای رسیدن به یک سیستم سازش کاربردی کنند و افزایش اعتماد متقابل را سرلوحه کار خود قرار دهند. در این حین، ایران باید تلاش و همکاری بیشتری برای نشان‌دادن ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای‌اش داشته باشد و غرب نیز استفاده صلح‌آمیز ایران از این انرژی را به رسمیت شناخته و تحریم‌ها را لغو کند.

عربستان و روسیه به نامه ظریف پاسخ دادند

خبرها حاکی از این است که برخی گیرندگان نامه محمدجواد ظریف به او پاسخ داده‌اند. تاکنون مهم‌ترین آنها عربستان و روسیه بوده‌اند. روز چهارشنبه مرضیه افخم، سخنگوی وزارت‌خارجه ایران گفت که عربستان به نامه وزیرخارجه ایران پاسخ داده است. او البته توضیح بیشتری در این مورد ارایه نکرد اما روز گذشته یک منبع خبری به خبرگزاری‌ها گفت که روسیه نیز به این نامه پاسخ داده است. در این خبر که به‌نقل از یک منبع آگاه تنظیم شده، آمده است: «چندین وزیرخارجه از جمله وزیران خارجه عربستان و روسیه به این نامه پاسخ رسمی داده‌اند. برخی وزارت خارجه‌ها نیز در اروپای شرقی و آمریکای لاتین در پاسخ به این نامه بیانیه عمومی صادر کرده‌اند.»

۱۰روز پیش بود که وزارت خارجه ایران خبر داد که جواد ظریف نامه‌های جداگانه‌ای خطاب به وزرای خارجه کشورهای دیگر نوشته است؛ در بین گیرندگان این نامه البته نام یک کشور دیده نمی‌شد؛ یعنی اسراییل که، ایران هیچ ارتباط دیپلماتیکی نیز با این رژیم ندارد. نکته دیگر هم این بود که نامه ۱۷آذر تنظیم شده و توسط سفرای جمهوری‌اسلامی‌ایران به مقاصد عالی آن ارسال شده است، اما خبر ارسال نامه حدود دو هفته بعد منتشر شد. نامه‌ها جداگانه اما دارای موضوعی مشترک بود «تشریح مواضع اصولی جمهوری اسلامی ایران درخصوص مذاکرات هسته‌ای»

این منبع آگاه در مورد پاسخ نامه‌ها گفته است: «طرف‌های مقابل در پاسخ‌های خود ضمن قدردانی از اقدامات ایران، ابراز امیدواری کرده‌اند که ایران و کشورهای (۱+۵) هرچه‌زودتر به توافق دست پیدا کنند و تاکید کرده‌اند که این توافق می‌تواند اهمیت بسزایی برای جهان و منطقه داشته باشد.»

تماس‌های ظریف برای آزادی شیخ سلمان

خبر دیگر اینکه جواد ظریف با توجه به ادامه بازداشت شیخ علی سلمان، دبیرکل جمعیت الوفاق بحرین در تماس تلفنی با تنی‌چند از وزرای خارجه کشورهای منطقه از همتایان خود خواست تلاش کنند تا این شخصیت سیاسی ملی بحرین هرچه سریع‌تر آزاد شود. این تلاش تهران به‌عنوان «دخالتی مردود» تعبیر شده است.

ظریف، شیخ سلمان را شخصیتی که همواره طرفدار گفت‌وگو و مشی اعتدالی بوده، معرفی کرده است. براساس اعلام وزارت خارجه ایران، «وزرای خارجه مذکور ضمن تایید ضرورت حمایت از گفت‌وگو و روش‌های مسالمت‌جویانه در حل اختلافات سیاسی قول دادند حداکثر تلاش خود را در این زمینه به‌کار گیرند.» ظریف پیش از این هم خواستار آزادی فوری شیخ سلمان شده بود.

به گزارش ایسنا، وزارت امورخارجه بحرین با صدور بیانیه‌ای درخواست تهران برای آزادی شیخ علی سلمان را دخالتی مردود، غیرقابل قبول و رفتاری غیرمسوولانه در چارچوب روابط منطقه‌ای و بین‌المللی خواند.

انتقاد امیرعبداللهیان از نقش عربستان‌سعودی در مورد قیمت نفت:

عربستان باید از کاهش قیمت نفت جلوگیری کند

شرق: «حسین امیرعبداللهیان» معاون عربی- آفریقایی وزارت خارجه در گفت‌وگو با خبرگزاری «رویترز»، از «عربستان‌سعودی» انتقاد کرد. او عوامل مختلفی را در کاهش قیمت نفت موثر دانست ولی در عین حال گفت: «عربستان سعودی می‌تواند گامی بردارد تا در وضعیت فعلی، نقشی سازنده داشته باشد.» به گزارش «فارس» معاون وزیر خارجه، در پاسخ به سوالی در مورد کاهش قیمت نفت و نقش عربستان در این رابطه، با بیان اینکه ایران از طریق «اوپک» و همچنین از طریق وزارت خارجه، مذاکراتی در مورد قیمت نفت با مقامات سعودی خواهد داشت، افزود: «اگر سعودی‌ها به جلوگیری از کاهش قیمت نفت کمک نکنند... مرتکب اشتباهی جدی شده‌اند که برای تمام کشورهای منطقه اثر منفی خواهد داشت.» او افزود: «اقدام‌نکردن عربستان‌سعودی در طول شش ماه رکود قیمت نفت، یک اشتباه استراتژیک است. امیدوارم پادشاه عربستان در این‌باره اقدام لازم را انجام دهد و این سقوط قیمت را با انجام اقداماتی به حالت معکوس بازگرداند.» قیمت نفت در چندماه اخیر، کاهش چشمگیری داشته و روند نزولی آن همچنان ادامه دارد. کارشناسان، اقدامات سعودی‌ها را در پایین‌نیاوردن سطح تولید نفت عامل این اقدام می‌دانند؛ اقدامی که می‌توان آن را در جهت تحت‌فشار قراردادن ایران به سبب نوعی انتقام سیاسی دانست. کشورهای منطقه به‌خصوص «سعودی»ها پس از آغاز مذاکرات هسته‌ای و دستیابی ایران و گروه ۱+۵ به توافق موقت ژنو، این توافق را خطری برای جایگاه خود در منطقه تلقی کردند. هرچند مقامات ایرانی از تریبون‌های مختلف، دست دوستی را به سوی عربستان دراز کردند ولی با واکنش سرد آنها مواجه شد. تلاش‌های لابی سعودی در آمریکا، در طول مذاکرات هسته‌ای همچنان ادامه داشت. حتی در جریان بحران سوریه نیز آنها به کارشکنی در نقش‌آفرینی ایران در حل این بحران ادامه دادند؛ تا جایی که پس از دعوت سازمان‌ملل از ایران برای شرکت در کنفرانس «ژنو»، دبیرکل سازمان‌ملل را برای پس‌گرفتن دعوت از ایران، تحت فشار قرار دادند که اتفاقا جواب هم گرفتند. «سعودی»ها همچنین در جریان مذاکرات هسته‌ای که از اواخر آبان تا اوایل آذر امسال در «وین» برگزار شد هم به ایفای نقش مخرب خود پرداختند. در حالی که انتظار می‌رفت طرفین به نتیجه برسند، اما این‌طور که برخی منابع می‌گویند، پس از حضور «سعود الفیصل» وزیر خارجه عربستان در وین و دیدار «کری» وزیر خارجه آمریکا با او در هواپیمای وزیر سعودی، ورق مذاکرات برگشت. حالا عربستان می‌گوید قیمت نفت اگر به قیمت‌های پایین‌تر هم سقوط کند، سطح تولید نفت را کاهش نخواهند داد.

او همچنین با اشاره به تحریم‌های اخیر آمریکا که ۹ نفر و نهاد را در فهرست تحریم‌ها اضافه کرده، گفت: «این اقدام تاثیر خوبی بر مذاکرات تهران با کشورهای جهان درباره مساله هسته‌ای نمی‌گذارد. آمریکا باید بداند که این تحریم‌ها باعث می‌شود که تقصیر آنها برای شکست مذاکرات بیشتر شود. اگر آنها در مذاکرات صادق هستند انتظار می‌رود که بتوان به یک نتیجه مطلوب دست یافت.» وزارت خزانه‌داری آمریکا روز سه‌شنبه ۹ شخص و شرکت را به دلیل آنچه همکاری با ایران برای دورزدن تحریم‌ها و حمایت از «نقض حقوق‌بشر» خواند، در فهرست تحریم‌های خود قرار داد.

معاون وزیر امور خارجه در بخش دیگری از این مصاحبه، در رابطه با ائتلاف شکل‌گرفته از سوی آمریکا برای مبارزه با گروه تروریستی «داعش»، گفت: «واقعیت این است که ایالات متحده به دنبال نابودی داعش نیست. آنها حتی علاقه‌ای به تضعیف داعش ندارند، بلکه فقط می‌خواهند این گروه را مدیریت کنند.» او با رد شایعات مطرح‌شده در مورد حملات هوایی ایران در عراق، افزود: «در میدان جنگ، جایی که ایالات متحده باید اقدامات جدی انجام دهد، هیچ اقدام جدی صورت نمی‌گیرد. ایالات متحده هیچ‌کاری نمی‌کند. آنها یک روز از داعش حمایت می‌کنند و روز دیگر علیه تروریسم هستند.»

«امیرعبداللهیان» همچنین به بازداشت «شیخ علی سلمان» دبیرکل جمعیت الوفاق بحرین از سوی نیروهای امنیتی این کشور هم واکنش نشان داده و به رویترز گفت که ادامه بازداشت عضو برجسته معارضان بحرینی، «تبعات جدی» برای دولت بحرین دارد. نیروهای امنیتی رژیم آل‌خلیفه اوایل هفته جاری برای چندمین‌بار شیخ علی سلمان را بازداشت کردند. این اقدام حتی از سوی اتحادیه اروپا، سازمان‌ملل و واشنگتن هم با واکنش منفی مواجه شده است.

نکته

ایران از طریق «اوپک» و همچنین از طریق وزارت خارجه، مذاکراتی در مورد قیمت نفت با مقامات سعودی خواهد داشت اگر سعودی‌ها به جلوگیری از کاهش قیمت نفت کمک نکنند... مرتکب اشتباهی جدی شده‌اند که برای تمام کشورهای منطقه اثر منفی خواهد داشت

روزنه

معاون سابق وزارت خارجه آمریکا:

۲۰۱۵، سال نتیجه‌گیری «اوباما»

● **شرق:** «نیکلاس برنز» معاون پیشین وزیر خارجه آمریکا در یادداشتی در روزنامه آمریکایی «بوستون‌گلوب» سال۲۰۱۵ را پرچالش‌ترین سال ریاست‌جمهوری «باراک اوباما» دانست؛ سالی که در عین‌حال می‌تواند «پرنتیجه‌ترین» ایام «اوباما» هم باشد. او در یادداشتی تحت‌عنوان «دلهره‌های اوباما در سال۲۰۱۵» نوشت: «دستیابی به یک توافق هسته‌ای جامع با ایران یکی از چالش‌های اصلی پیش‌روی دولت اوباما خواهد بود. آمریکا و رهبران کشورهای غربی تاکنون صبر زیادی از خود در مذاکرات‌هسته‌ای با ایران نشان داده‌اند اگرچه واشنگتن به‌خوبی می‌داند تهران با توافقی که مدنظر آمریکا برای کاهش فعالیت‌های هسته‌ای ایران است، موافقت نخواهد کرد.» او ادامه داد: «با این‌حال به نظر می‌رسد کاهش شدید قیمت نفت و نیز سیاست‌های تهاجمی و پشتکار بالای جان کری، وزیر خارجه آمریکا به اوباما این فرصت را خواهد داد تا بتواند ایران را به‌جای آنکه با تحریم‌های اقتصادی شدیدتر روبه‌رو شود به امضای یک توافق هسته‌ای متقاعد کند.» برنز می‌افزاید: «شاید هنوز بسیاری از مقامات آمریکایی به این موضوع پی نبرده باشند که اعتماد به آمریکا در میان کشورهای دیگر جایگاه پیشین خود را ندارد چرا که بروز ناآرامی‌های اخیر در اعتراض به قتل پسری جوان به‌دست یکی از افسران نیروی پلیس و تبرئه او از دادگاه و همچنین منتشرشدن اسناد شکنجه‌های مخفیانه سازمان سیا نقش زیادی در کم‌رنگ‌شدن اعتماد کشورهای دیگر به آمریکا ایفا کرده است.» «نیکلاس برنز»، عضو دانشکده دیپلماسی و سیاست‌های بین‌المللی دانشکده «کندی» دانشگاه «هاروارد» آمریکاست که پیش از این هم معاونت وزارت خارجه آمریکا را برعهده داشته. او تا سال۲۰۰۸ در جریان مذاکرات هسته‌ای ایران حضور داشت. گفته می‌شود «برنز» نقش مهمی در اعمال تحریم‌ها علیه ایران در شورای‌امنیت سازمان‌ملل داشته است. بلافاصله پس از استعفای «نیکلاس برنز»، «جرج‌بوش» رییس‌جمهوری وقت، «ویلیام برنز» سفیر وقت آمریکا در روسیه را جایگزین او کرد تا جای او در وزارت خارجه بیش‌از سه‌ساعت خالی نباشد.

ادامه از صفحه ۱۵

اشتغال، پارادایم برنامه ششم باشد

◄ دولت یازدهم پس از یک سال سرانجام احیای سازمان مدیریت را به تصویب رساند. به نظر شما در این مدت کوتاه که برای برنامه ششم زمان باقی است امکان احیا و نظارت این سازمان بر تدوین برنامه وجود خواهد داشت؟

قطعا تا همین حالا نیز تاخیر زیادی داشته‌ایم. به دلیل ماهیت درآمدهای نفتی حتما نیازمند داشتن سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی هستیم. اینکه چه تحولاتی در سازمان برنامه جدید باید صورت گیرد، بحث دیگری است که به نظر می‌رسد سازمانی کوچک‌تر، کارآمدتر و فعال‌تر باید ایجاد شود، اما این احیا باید به سرعت انجام شود. این سازمان که پیشینه ۶۰ساله را پشت سر دارد در تدوین برنامه ششم نیز می‌تواند نقش مهمی داشته باشد بنابراین باید هر چه سریع‌تر احیای آن در دستور کار قرار گیرد.

◄ نقش سازمان مدیریت در برنامه ششم چگونه باید باشد تا رییس‌جمهور بعد درصدد حذف سازمان برنیاید؟

هنوز ماجرای حذف سازمان برای من مبهم است. به نظرم این تصمیم منطق و استدلال قابل قبولی نداشته است. اینکه بگویند وجود سازمان مدیریت ضرورت نداشته و به این دلیل آن را باید حذف کرد برای من قابل پذیرش نیست. بنابراین اگر امروز بدنه دولت با این صحبت من که وجود سازمان مدیریت برای کشور ضروری است؛ موافق هستند، باید نسبت به احیای هرچه سریع‌تر آن اقدام کنند. اگر سازمانی ایراداتی دارد باید آن ایرادات را اصلاح کرد. تا مادامی‌که وجود یک سازمان ضرورت داشته باشد باید نقایص را برطرف کرد نه اینکه درصدد حذف برآمد. البته این یک اصل درباره تمام سازمان‌هاست. ممکن است زمانی نیاز به ادغام دو سازمان یا وزارتخانه احساس شود یا در برهه‌ای از زمان بخواهیم دو نهاد ادغام‌شده را منفک کنیم اما حذف یک سازمان تنها زمانی صورت خواهد گرفت که به طور کل به وجود آن سازمان هیچ نیازی وجود نداشته باشد. به طور مثال در فرانسه سازمان برنامه‌ریزی در طول زمان دایما تغییر کرده است. سازمان برنامه‌ریزی بسیار کوچک و به ۲۰۰ تا ۳۰۰ کارشناس محدود شده است. در طول زمان تشخیص دادند که بسیاری از فعالیت‌ها را برون‌سپاری کنند. در مجموعه‌های تخصصی خارج از سازمان برنامه‌ریزی مطالعات صورت می‌گیرد و درنهایت نتایج به سازمان برنامه ارجاع شود. یعنی در طول سال‌های گذشته احساس کردند این سازمان باید کوچک و سبک شود. اگر در ایران نیز احساس کرده‌اند که به سازمانی عریض و طویل نیاز نداریم باید کوچک‌سازی داشته باشیم. بنابراین مدیریت خود باعث می‌شود که ضرورت وجودی را برای یک مجموعه اثبات کند و مشکل در سطح مدیریت عالی باید حل شود.

◄ کمی درباره خود سازمان مدیریت صحبت کنیم. آنچه باعث انحلال سازمان در دوره دولت قبلی شد؛ دخالت‌های اجرایی و غرب‌زدگی این سازمان عنوان شد. اما از سوی کارشناسان نیز نقدهایی به سازمان مدیریت گذشته وارد می‌شود. برخی معتقدند خود سازمان نیز درگیر فسادهایی شده بود به همین دلیل هم تدوین برنامه‌ای برای مبارزه ملی با فساد را بر احیای سازمان مدیریت ارجح می‌دانند. چقدر این نقدها را قبول دارید؟

سازمان مدیریت هم یک مجموعه اداری از کل سیستم اداری کشور است. اگر این سازمان مشکلاتی داشته باشد؛ ابتدا باید دید این ایرادات منحصرا به خود این سازمان مربوط بوده یا سازمان درگیر مشکلاتی است که کل سیستم اداری ایران دچار آن است. البته من این ایرادات را وارد نمی‌دانم و تصور نمی‌کنم دامنه مشکلات آنقدر توسعه یافته بوده که منجر به حذف سازمان شود. اینکه این سازمان باید فعال‌تر می‌شد مورد تایید ما نیز بود. در برنامه‌چهارم ماده‌ای را قرار دادیم مبنی بر اینکه مطالعات کاملی درباره تغییراتی در سازمان انجام شود تا سازمان نهایتا به شکل کارآتری فعالیت کند. از آنجا که این سازمان زیر نظر رییس‌جمهور بوده و ارتباط ریاست‌جمهوری با این سازمان حتی بیش از وزارتخانه‌ها بود اگر این سازمان مشکلاتی هم داشت باید مطالعه، شناسایی و رفع می‌شد، ضمن اینکه ایراداتی در تمام سیستم اداری ما وجود دارد و تمام سیستم‌های اداری کشور باید متحول شوند. این سازمان نیازمند آن است که کارآمدتر شده تا بتواند شرایط توسعه‌یافتگی کشور را به وجود آورد. ایرادات خاص هم اگر کارشناسی شده است باید در اختیار کسانی قرار بگیرد که این سازمان را می‌خواهند احیا کنند. در مجموع در مورد کوچک شدن و کارآمدتر شدن آن به این نتیجه رسیده بودیم و برای آن برنامه‌هایی نیز تدارک دیده شده بود ولی اینکه ادعاها چقدر مبتنی بر ایرادهای منطقی بوده را باید از منتقدان پرسید.

◄ به نظر شما در سازمان جدید چه تغییراتی باید صورت گیرد؟

همان‌طور که اشاره شد، در تشکیلات جدید سازمان که مبتنی بر اهداف جدید است باید تغییرات اساسی صورت گرفته و این سازمان با به‌کارگیری بهترین کارشناسان کشور بتواند متولی امور مهم برنامه‌ریزی، بودجه ریزی، تدوین تشکیلات دولتی و نظارت و هماهنگی بر برنامه‌ها و سیستم اداری کشور باشد.